D·N
24/2 1948

Missriktad välmening

En proposition som i realiteten, om än icke formellt, avser lagstiftning mot s. k. rashets har utarbetats inom justitiedepartementet. Enligt förslaget skulle i strafflagen införas en bestämmelse om straff för spridning av skrift som "genom grov kränkning av andras människovärde är ägnad att väcka allmän anstöt". I motiveringen förutsätter justitieministern "att den anstötlighet varom här kan bliva fråga skall hänföra sig allenast till det förhållandet att människor diskrimineras och förföljas på grund av medfödda, för någon hel grupp konstitutiva egenskaper"; i första hand gäller det "sådana faktorer som härstamning och språk, men även om religionstillhörighet kan tydligen bliva fråga, nämligen då denna, såsom i vårt land mestadels är fallet, framstår såsom betingad av den miljö en person från födseln tillhör och icke av ett senare träffat val mellan olika trosformer". I praktiken är det närmast fråga om inskridande mot den antisemitiska propagandan. I tidigare utkast till lagstiftning i ämnet har syftet klart angivits — det har talats om hets mot "en grupp av befolkningen med viss härstamning eller trosbekännelse" —, men av skilda, väsentligen lagtekniska skäl har man övergått till den mera allmänna formuleringen.

Redan denna formulering är ägnad att väcka betänkligheter. Kränkning av människovärdet är ett så ytterligt vagt begrepp att ett begagnande av den nya straffregeln tydligen måste bygga direkt på motiven, icke på lagtexten. Men även dessa motiv är oklara. Utgår man från justitieministerns ord, blir slutsatsen närmast att hets mot exempelvis judar, balter eller zigenare skulle vara straffbar, men icke hets mot katoliker eller Jehovas vittnen — ty i de sistnämnda fallen kan religionstillhörigheten i Sverige åtminstone i regel anses bero på "val mellan olika trosformer". Redan denna slutsats är dock osäker, och i andra fall (t. ex. baptister och pingstvänner) ger motiveringen än mindre ledning. Och vad menas med en "kränkning" som "är ägnad att väcka allmän anstöt"; just på de områden varom här är fråga skapar dessa uttryckssätt villrådighet. Med säkerhet kan därför antas att lagens tillämpning — om det hela inte skall stanna vid en tom deklaration — kommer att möta de största svårigheter och ge anledning till de mest skilda tolkningar. Redan av detta skäl — jämte grundsatsen att tryckfriheten inte bör begränsas annat än i trängande fall — måste tvekan uppstå om lämpligheten av en lagändring.

En mera pregnant utformning av lagtexten skulle emellertid inte hjälpa upp saken. Tanken på en lagstiftning i ämnet borde överges eller åtminstone omprövas. Här föreligger, synes det, ett föga genomtänkt försök att tillgodose ett syfte som i och för sig är gott, men vars förverkligande bör vinnas med helt andra medel.

De svenska förarbetena har föga beaktat utländska erfarenheter. Visserligen har en översikt givits av en del stadganden i främmande rätt, men debatt och praxis i utlandet har icke närmare belysts. Det finns därför särskild anledning att erinra om den utmärkta analys av detta ämne som ingår i den stora amerikanska presskommissionens utredningar. Denna analys är utarbetad av USA:s främste expert på presslagstiftningens område, professor Z. Chafee (Government and Mass Communications).

I USA har, trots den starka tendensen att skydda nationella och religiösa minoriteter genom lagstiftning, endast i några få stater bestämmelser införts om straff för hetsande uttalanden som anknyter till ras, färg och religion. Erfarenheterna är ytterst ogynnsamma. Antingen inskränkes tryckfriheten på ett verkligt kännbart sätt, eller också blir lagstiftningen ett slag i luften. Framför allt har det visat sig omöjligt att inskrida mot de i praktiken värsta formerna av propaganda, ty de har inte en sådan form att man rimligen kan tala om "kränkning" eller "hets". En tidning som vill förfölja negrer behöver inte överfalla negrerna med invektiv, utan kan i stället ge utförliga och konkreta beskrivningar av brott som begås av negrer; i själva verket är sannolikt den värsta formen av hets mot negrer just den i många sydstatstidningar vanliga metoden att alltid framhäva då en neger begått mord, stöld eller våldtäkt. På samma sätt förhåller det sig med andra slag av hets. Man kan exempelvis hetsa mot judarna genom att skriva att de korsfäste Jesus eller att familjen Roosevelt i själva verket heter Rosenfeld och är av judiskt ursprung eller genom att publicera de förfalskade Sions vises protokoll; detta är långt mera effektivt än en samling okvädinsord, men kan inte beivras. Den värsta propagandan är helt enkelt att ständigt markera skillnaden, att tala om katoliker, judar, negrer osv. — men här är ett förbud otänkbart.

Vidare anser man sig kunna fastställa att lagar av denna art, om de över huvud tillämpas, ökar friktionen mellan skilda folkgrupper. Då åtal väcks uppstår ett slags koncentration av fördomen. Som exempel nämnes en process mot Jehovas vittnen för angrepp mot katolikerna. Genom denna process uppstod i vederbörande stad en allmän strid mellan katoliker och antikatoliker, och de motsättningar man ville beivra fick sålunda en helt annan omfattning och skärpa än tidigare.

Sammanfattningsvis uttalar Chafee att dessa lagar begränsat debattfriheten, att de lett till en mängd besvärliga processer utan att ha fyllt sitt ändamål, att de ökat friktionen mellan de skilda grupperna och att kränkningar av detta slag alltså inte bör beivras genom lag. Presskommissionen, som består av tretton av USA:s främsta jurister, socialvetenskapsmän och kulturkritiker — bland dem Mac Leish, Merriam, Niebuhr och Schlesinger —, har på dessa skäl enhälligt uttalat sig mot hela den typ av lagstiftning varom här är fråga.

Den amerikanska utredningen har stort intresse för oss. Dels på grund av sitt här endast antydda sakliga innehåll; i den svenska diskussionen har allmänt välmenande fraser dominerat. Dels därför att då man i USA, med dess svåra slitningar mellan skilda grupper, icke anser sig behöva inskränkningar i tryckfriheten på detta område, all sannolikhet talar för att ett sådant behov icke heller finns i Sverige, med dess obetydliga minoritetsproblem. Då justitieministern talar om Åbergs propagandaskrifter och den pinsamma uppmärksamhet de väckt utomlands torde han särskilt ha avsett USA; att för den amerikanska opinionens skull stifta en "lag Åberg" vore emellertid, som det nu sagda visar, synnerligen omotiverat, och i det hela är det osympatiskt att med tanke på en enda persons till utlandet spridda agitation begränsa tryckfriheten i Sverige. I varje fall borde en ordentlig utredning föregå en lagstiftning av denna stora principiella vikt.

Riksdagssammanträden.

Tisdagen den 24 februari 1948.

Första Kammaren kl. 4 e. m.
Andra Kammaren kl. 4 e. m.
Konstitutionsutsk. kl. 11 f. m.
Statsutsk. in pleno kl. 11 f. m.
Statsutsk. I:a, 3:e och 4:e avd. omed. efter slutat utskottsplenum.
Bevillningsutsk. I:a o. 2:a avd. kl. 11 f. m.
Bankoutsk. kl. 2 e. m. Obs.! Tiden.
I:a Lagutsk. kl. 11 f. m.
2:a Lagutsk. kl. 11 f. m.
Jordbruksutsk. in pleno kl. 11 f. m.
Jordbruksutsk. 2:a avd. kl. 10.30 f. m.

Salubrinsalvan är ovärderlig när Ni behöver den

De flesta människor plågas någon gång av klåda, särskilt i samband med lindriga hemorroider eller sprickor runt tarmöppningen, s.k. analfissurer. För dessa är Salubrinsalvan en utmärkt hjälp, då den desinficerar och läker utan att irritera. Salubrin Sårsalva är också utmärkt vid "vanliga" lindriga brännsår, skrubb-, skär- och krossår — kort sagt alltid bra att ha hemma!

Kr 1:— 1:50

AB P. HÅKANSSON • ESLÖV

Under försvar av hr Georg Branting

anklagar Morgon-Tidningen Dagens Nyheter för citatförfalskning. Taktiken avslöjas bäst genom påpekandet att det socialdemokratiska organet icke vågar citera den sats av hr Branting saken gäller. Denna sats lyder: "Skulle vi inte möjligen i vår del av världen kunna våga oss på att hämta den lärdomen från Östeuropa att arbetarklassens fasta tro på sitt eget samhällsskick (spärrat här), dess entusiastiska solidaritet med sitt arbete, dess villighet att utstå försakelser — att allt detta är en oerhörd tillgång för återuppbyggnadsarbetet, en tillgång mera värd än miljoner och miljarder dollar?" Morgon-Tidningen svarar helt enkelt att hr Branting avsåg "de västerländska arbetarnas tro på sitt mer eller mindre demokratiska system". Alltså: hr Branting talar om lärdomen från Östeuropa, men menar Västeuropa! Det är kulmen i detta försök att bortförklara det påtagliga och att framställa en halvkommunist som klar demokrat. Vågar Morgon-Tidningen under återgivande av hr Brantings ord hävda denna tolkning?

Vid en omröstning om kristendomsundervisningen

för någon tid sedan beslöt skolkommissionen med ordföranden Weijnes utslagsröst att man i huvudsak skall behålla den gamla ordningen. Minoriteten uttalade sig för konfessionslös religionsundervisning. Närmare upplysningar om hur den senare linjen utformats — där finns olika möjligheter — föreligger inte. Men bara den omständigheten att en kvinnlig kommittéledamot som utpekas som "Husmodersförbundets representant", fru Märta de Laval, anslutit sig till det friare programmet har framkallat verop och protester i olika religiösa organ. Nu senast klagar Vår kyrka över denna "dråpliga" händelse, åberopande "majoriteten bland skolbarnsmammorna", som anses förfördelade "främst ur demokratisk synpunkt". Hur så? om man får fråga. Fru de Laval har lika litet som någon annan ledamot av skolkommittén valts av en majoritet inom en organisation eller ens satts på sin plats i egenskap av "husmodersförbundare". Det är hennes personliga erfarenhet och allmänna kapacitet som ligger till grund för placeringen. Då är det en god demokratisk regel att hon tar ställning till olika frågor enligt sin övertygelse och inte med stöd av lösa antaganden om vad den eller den gruppen av kvinnor skulle anse om den eller den skolfrågan i den händelse de skulle bli tillfrågade. Åberopandet av demokratiska grundsatser är i detta fall fullkomligt malplacerat. Den ton med vilken saken diskuteras tyder på en anspråksfullhet som högst ogärna medger samma demokratiska frihet åt fritänkare och religiösa individualister som åt bekännelsetrogna.

PRESSGRANNAR

Den nordiska gruppen, vars utrikes- och handelsministrar nu konfererar i Oslo, har trots alla självhushållningstendenser ett närmare ekonomiskt samarbete på sitt program. Morgon-Tidningen (s) tecknar utsikterna mot bakgrunden av Benelux-gruppens ansträngningar på samma område:

Det är klart att de nordiska regeringarna, som i allmänhet är mer betänksamma och vana att allvarligt och grundligt tänka igenom stora reformplaner innan de tar ställning, också i det här fallet börjar med en ordentlig utredning — även med risk att från de ivrigaste nordisterna få höra glåpord om att ingenting sker. Utredningen måste tydligen omfatta både de ekonomiska konsekvenserna av tullarnas borttagande våra länder emellan och de ekonomiska och tulltekniska frågor som sammanhänger med tullsatsernas höjd utåt och tulltariffernas struktur. Att agrartullarna utgör ett problem för sig är givet.

Finland är emellertid inte med, och Upsala Nya Tidning (fp) stryker under hur den bristen uppfattas:

Det gör oss ont, att Finland skall behöva buga för Ryssland som för sin herre och härskare och rätta alla sina kontakter väster ut efter dess minspel. Det tillkommer Förenta nationerna att sörja för folkens frihet och självbestämmanderätt, och det bör vara sagt, att denna organisation aldrig kan vinna folkens förtroende, så länge den bara blundar för uppenbara missförhållanden i detta avseende. I Finland har ännu ingenting hänt, som påkallar ett ingripande, men Greklands exempel — för att inte nämna andra länder — är ett mycket allvarligt varsel.

Nu är det ett faktum, att Finland måste ställas utanför varje diskussion om nordisk samverkan utanför det kulturella området. Vill vi inrätta oss nordiskt, så är det endast ett stympat Norden, som kan komma på tal. Därmed har den nordiska tanken försvagats, ty en frontlinje längs igenom Norden är just vad nordismen vill undgå.

Den citerade tidningen vill erinra om att försvarsproblemen måste tränga sig fram vid varje ordentlig diskussion om den nordiska orienteringen.

Utsikterna för det svensk-polska handelsutbytet belyses av Finanstidningen, som betonar att kolleveransernas storlek och finansieringen av svenska långtidsleveranser står som [illegible] öppna frågor:

Emellertid står det klart, att en ny uppgörelse omöjligt kan komma till stånd på basis av lika långtgående svenska medgivanden som för ett år sedan. Vårt lands möjligheter att ikläda sig nya kreditåtaganden i en eller annan form gentemot utlandet äro uppenbarligen uttömda. Vidare kan Sverige med hänsyn till den prekära valutasituation, i vilken vi numera råkat, svårligen fortsätta att betala en mycket avsevärd del av sin import från Polen i fria valutor såsom skett under innevarande avtalsår. Den bestämmelse i 1947 års betalningsavtal, som medger Polen att begagna en stor del av likviderna för sin export till Sverige till inköp av frivalutor eller guld måste med andra ord slopas. Att så sker synes samtidigt vara en förutsättning för att frågan om den fortsatta finansieringen av de polska långtidsbeställningarna skall kunna bringas till en lösning. Med hänsyn till de icke oväsentliga bidrag, som vårt land redan lämnat till Polens återuppbyggnad, och med tanke vidare på det starka intresse för en bestående utvidgning av den svensk-polska handeln, som deklarerats icke minst från polsk sida, borde det finnas anledning förvänta, att Polen visar förståelse för dessa synpunkter.

Den senaste överenskommelsen slöts under trycket av Sveriges trängande behov att få polska kol. Vår rörelsefrihet har sedan dess ökats genom Englands ansträngningar att återuppta kolexporten. Samtidigt försvårar valutasituationen vår kolimport från USA. Om således stora polska kolleveranser fortfarande är angelägna ur svensk synvinkel, är det emellertid lika angeläget att de polsk-svenska förbindelserna växlas in på spår som kan hålla i längden.

De friställda byggnadsarbetarna dröjer med att söka sig över till andra sysselsättningar. Nya Norrland (s) reflekterar:

Förtjänsten och arbetets art gör att den som något år prövat byggnadsbranschen ogärna lämnar denna för andra oftast sämre betalda arbeten. Särskilt de senaste åren då säsongerna varit långa och årsförtjänsten blivit relativt god har byggnads- och anläggningsarbetet lockat många att lämna tidigare yrken. Någon tvångsöverflyttning av arbetskraft till industrien är det inte tal om. Men givetvis måste de överflödiga arbetarna räkna med att ta något annat arbete. Om detta inte i början är så särdeles lockande kan det dock hända att i det långa loppet ett yrkesbyte kan vara fördelaktigt. Den som får förmånen att komma in i byggnadsverksamheten under en högkonjunktur har bara sett arbetets bättre sidor. De äldsta byggnadsarbetarna vet säkerligen berätta att den konjunkturkänsliga byggnadsbranschen även har sämre sidor för den som är hänvisad att där ständigt ha sin försörjning.

Klokt och mänskligt resonerat. Att [illegible] Norrlands fel.

OFFICIELLT

återfinnes i dag på sidan elva.

"Liberal debatt" kommer i mars

Om någon skriver ovänliga saker om dagens Ryssland, så brukar kommunistsympatisörer svara med två argument: För det första är den ovänlige skribenten alldeles okänd. För det andra är han känd för att vara ovederhäftig.

Yttrandet fälldes av professor Torgny Segerstedt vid liberala studentförbundets tredagarskongress i Brevik, som avslutades på söndagen. Professorns föredrag "öst-väst, en ideologisk försvarsfråga" var för övrigt i sin helhet så eldande att studenterna stimulerades till ett uttalande där de fördömer den undfallenhet och oklarhet som präglar vår utrikespolitik i dess förhållande till de kommunistiska diktaturerna.

— Det är min uppfattning att man är inne på ungefär samma linje som på sin tid visavi nazismen, säger ordföranden, jur. stud. Per-Olof Hanson. Det är ett förhållandevis litet fåtal som har klara linjer. Det skall inte förnekas att det finns saker hos kommunismen som är odelat sympatiska, fortsätter kand. Hanson. Inställningen i rasfrågor till exempel. Men förden skull får man ju inte glömma de mörka sidorna: slavlägren, undanröjandet av obekväma personer etc. I ett avseende är situationen dock oförändrad sedan de dagar då nazismen var fienden nummer ett, vi har ett organiserat komunistparti, något nazistparti som förståndigt folk kunde ta på allvar fanns ju inte här. När man träffar kommunister finner man ofta att de är så hyggliga som helst, jag är säker på att de svenska representanterna varken vill ha diktatur eller undanröjande av oliktänkande. De är helt enkelt grundlurade idealister, som vägrar att dra ut konsekvenserna av sin kommunism. I den svenska studentvärlden utövar Clarté ett verkligt mullvadsarbete genom att försöka sudda ut gränsen mellan demokrati och diktatur och genom att söka omtyda för kommunistdiktaturerna obehagliga detaljer. Även bland hyggliga studenter finns det många grundlurade idealister.

P.-O. Hanson.

Under början av mars kommer det första numret av vår tidskrift "Liberal debatt", som har till främsta mål att intensifiera idédebatten. Avsikten är sålunda att intressera studenterna och även vidare kretsar för idépolitik och kulturella frågor över huvud taget. Även om utgångspunkterna blir liberala, kommer tidningen inte att vara partimässigt bunden.

Det politiska intresset bland studenterna? Några lysande medlemssiffror kan inte liberala studentförbundet uppvisa, även om de stadigt stiger. Men man får en känsla av att liberalismen just här har god vind i seglen, det är bara det att det är förenligt med ett liberalt tänkande att vara rädd för att låta sig motas in i en särskild partifålla. När man resonerar man och man emellan finner man dock att liberala synpunkter väcker stark anklang, slutar kand. Hanson.

Spritinköpen i januari 4,69 milj. mer än i fjol

För januari månadsförsäljning har under februari till statsverket inlevererats i vin- och spritskatt 34,55 milj. kr. mot 29,86 milj. kr. under februari 1947.

Stor expo kulmen på skogsveckan

Länsjägmästare Erik Hedemann-Gade, t. v., skogschefen G. Wesslén och jägmästare T. Stålfelt.

Årets skogsvecka, som hålles den 5—11 mars, kommer i år att få en särskild prägel. Det blir inte bara de vanliga mötena och diskussionerna, utan den här gången tänker Skogsvårdsföreningen även slå ett slag för att försöka intressera den stora allmänheten, meddelade en av styrelseledamöterna, länsjägmästare E. Hedemann-Gade, när några representanter för föreningens ledning på måndagen tog emot Dagens Nyheter.

Detta kommer främst att ske genom en stort upplagd utställning som kommer att hållas öppen hela veckan i Ostermans bilhallar, där folk kommer att i populär form får veta allt som är värt att veta om skogen och dess möjligheter ur folkförsörjningssynpunkt. För fackmännen kommer som vanligt en avdelning med nya redskap och hjälpmedel att visas. Som extra attraktion har man försäkrat sig om kungens jakttroféer under fjolåret, bland annat hornen av den 16-taggare som han fällde i fjol och som troligen är en av de grannaste i sitt slag som finns i landet.

Utställningen, som får mottot "Skogen Sveriges framtid", är emellertid inte bara ett led i 50-årsfirandet, utan inom skogsvårdsföreningen har man länge diskuterat utsikterna för att väsentligt utöka dess verksamhet, förklarade verkställande direktören, jägmästare P. Stålfelt. Bland annat skall förlagsverksamheten utvidgas och ett bildarkiv upprättas, vilket senare speciellt är avsett att underlätta samarbetet med pressen. Men hela projektet fordrar pengar, och man har goda utsikter att få den halva miljon som erfordras från staten.

Skogsveckans motto kan synas pretentiöst, fortsatte hr Stålfelt. Men om man granskar 1947 års exportsiffror, ser man vad skogen betyder för vårt lands framtid. Faktum är att våra skogar för närvarande icke är så bra skötta som de borde vara, särskilt gäller detta Norrland. Hade vi haft skogarna till 100 procent bestockade, skulle fjolårsexporten kunnat vara upp till miljarden högre. Skogschefen G. Wesslén framhöll med anledning av mottot att skogen visade vad den dög till under krigets avspärrning.

Läget förvärras vid rådhusrätten

Magistraten har vänt sig till Svea hovrätt med anledning av juristkonflikten och de ökade svårigheterna att hålla rådhusrätten funktionsduglig. Magistraten anhåller att hovrätten i den mån det är möjligt vidtar åtgärder för att undanröja svårigheterna.

Läget har förvärrats bl. a. därigenom att inte mindre än sju av de ordinarie domarna f. n. är sjukanmälda. Atminstone ett par av sjukdomsfallen blir uppenbarligen långvariga. Rådhusrätten har därför råkat i en synnerligen bekymmersam situation.

I denna vecka måste en session på fastighetsavdelningen delvis inställas och en fastighetsrotel under inskrivningsdag upphöra att fungera. En session på förmynderskapsavdelningen blir sannolikt delvis inställd, och nu på fredag skulle en session på sjörättsavdelningen med 20 vittnen ha hållits, men har måst inhiberas. På måndagen inställdes sessionerna på en av familjerättsavdelningarna, på 8:e avdelningen samt på 12:an. Redan förut har en av trafikmålsavdelningarna helt måst upphöra.

Råsunda bygger för nio miljoner

Solna stadsfullmäktige hade sammanträde på måndagen på Stallmästaregården. Ordföranden, nämndeman Anton Östlund, ägnade några minnesord över avlidne rektor Adolf Fr. Wenner. Till förste hälsovårdsinspektör antogs hälsovårdsinspektör Gerle Jönsson, Mölndal, ehuru han inte uppfyllt de formella kompetensfordringarna. Fullmäktige uttalade enligt drätselkammarens förslag att stadsdelen Alby fortfarande bör tillhöra Solna samt att Ursvik, Råstahem och Rådan bör överföras till staden. Drätselkammaren tillstyrkte ett förslag till kontrakt med AB Baltzar Lundström om 9 milj.-bygge i stadsdelen Råsunda.

I debatten om Baltzar Lundström-avtalet framhöll hr Gustaf Landelius (h) att frågan var "olustig", staden är i tvångsläge och ingen tid är att förlora. Hr Hugo Sillén (k) beklagade även att läget var sådant det blivit, men kunde f. n. inte annat än yrka bifall. Hr K. E. Fylking (fp) hade samma uppfattning som de båda föregående talarna, men yrkade en del justeringar i förslaget. Efter en längre debatt bifölls hr Fylkings yrkande.

Taxehöjning från 1 april för radiotelefonsamtal

Telegrafstyrelsen har föreslagit höjning av avgifterna för radiotelegram och radiotelefonsamtal samt för privata meddelanden i rundradio. Inklusive trådavgiften skulle den sammanlagda ordavgiften i radiotelegram bli 70 öre. Radiotelefonsamtalen är uppdelade på zoner efter fartygens position. För zon 1 föreslås kust- och trådavgiften för period om 3 min. till 2:70 kr. med tillägg av 90 öre för varje överskjutande minut [illegible] samtidigt i övriga nordiska länder.

Bensinransonen fackmannafråga

Statsminister Erlanders tal om oppositionens "rädsla" för att gå in i en parlamentarisk bensinkommitté tillbakavisas bestämt av professor Ohlin, som framhäver att regeringens uppläggning av frågan gjorde den till ett spörsmål för fackmän.

Från oppositionens håll frågades, meddelar hr Ohlin, om avsikten var att kommittén skulle undersöka möjligheten att öka importen av bensin så att regleringen sannolikt bleve onödig. Detta skulle kräva endast 20—25 milj. kr. i valutor. En granskning av hela den svenska importplanen bleve i så fall nödvändig, och frågan skulle alltså gälla en ny handelspolitisk beredning. Regeringen svarade att detta ej var avsikten. Kommittén skulle behandla bensinregleringsfrågorna och uppgöra förslag till en avvägning mellan olika förbrukare. Från folkpartiet svarades då att det naturliga var att denna ransonering, liksom alla andra, finge skötas av de statliga kommissionerna. Man rekommenderade regeringen att för ärendets beredning tillkalla experter från motororganisationer och övriga förbrukare. Om regeringen sedan, efter att den preliminärt tagit ställning till ett sålunda utarbetat förslag, ville rådgöra med representanter för folkpartiet, så var vi villiga därtill.

Tilläggas kan, säger professor Ohlin, att vid dessa förhandlingar med partiledarna frågan om biltrafikens beskattning ej var på tal.

Från bondeförbundets sida framhäver riksdagsman Gränebo att partiet särskilt tryckt på möjligheterna att komma till hyggligt resultat genom att öka bensinimporten.

Kommunisterna hade, meddelar hr Linderot, utan vidare förklarat sig villiga att delta i en parlamentarisk beredning om bensinransonen.

Parlamentariskt omslagspapper.

Högerledaren, hr Domö, uttalar att om en parlamentarisk beredning skulle haft någon uppgift att fylla borde den — som oppositionen framhöll för statsministern — ha varit att undersöka möjligheterna för ökad bensinimport. Detta hade rullat upp hela frågan om vår handelspolitik. För denna i verklig mening politiska frågeställning visade regeringen föga intresse. Statsministerns uttalande har stärkt oss i vår uppfattning att man även i bensinfrågan ville ha ett parlamentariskt omslagspapper till regeringens i stort sett redan färdiga förslag.

Statsministern har i sin tur kommenterat partiledarnas uttalanden. Här gäller det sociala och samhällsekonomiska ställningstaganden innan de tekniska ransoneringsproblemen kan lösas, säger hr Erlander bl. a. Här måste olika näringsgrenars och befolkningsgruppers intressen komma till tals innan systemet utarbetas. De olika politiska meningsriktningarna borde sålunda ha både intresse och möjligheter att framföra skilda befolkningsgruppers synpunkter före avgörandet.

Motorfolket hotar med valet i höst

Till statsrådet Sträng lämnades på måndagen den resolution som antogs vid Sveriges förenade motorfolks möte den 20 dennes samt en skrivelse vari uttalas SMF:s fulla anslutning till resolutionens synpunkter.

Det var SMF:s ordförande, köpman W. Sjökvist, vice ordföranden, fil. dr Hilding Bäck, och målarmästare Frithiof Söderman som uppvaktade hr Sträng. I resolutionen yrkas bl. a. rätt för alla att köra motorfordon utan inskränkningar inom ramen för bensinransoneringen. Man önskar att grundtilldelningen av bensin skall bli av rimlig storlek och protesterar mot de påtänkta räjongbestämmelsernas inskränkning i körfriheten. I resolutionen sägs till sist att om motorismen även i fortsättningen utsätts för en orättvis och odemokratisk behandling, kommer man att vid stundande val avge sina röster för det parti som är välvilligt inställt till motorismen; och man skall dessutom med all kraft verka för att andra, särskilt de av motorismen intresserade, gör detsamma.

Opinionsmöte i Göteborg.

GÖTEBORG, måndag.

TT. Vid ett av Göteborgs högerförbund på måndagen anordnat opinionsmöte mot regeringens förslag om höjning av bensinskatten talade riksdagsman Erik Hagberg, Malmö. Han förklarade bl. a. att bensinpriset om riksdagen godkänner en skattehöjning med 27 öre i själva verket höjes med 30 öre på grund av stegrade omkostnader för transporter m. m. Talaren uppmanade till sist motorfolket samt handelns och näringslivets representanter att därest de blir extrabeskattade se till att riksdagens andra kammare får en annan sammansättning än nu vid höstens val.

Stadskollegiet emot delning av Spånga

Stadskollegiet avstyrker det Hugneska förslaget om att delar av Spånga överflyttas till Sollentuna, Solna och Sundbyberg och hemställer att Spånga odelat införlivas med Stockholm på de villkor om vilka enighet vunnits vid förhandlingar mellan socknen och staden.

Stadskollegiet förklarar att staden — under förutsättning av att Spånga införlivas odelat med Stockholm enligt det mellan staden och Spånga kommun ingångna avtalet — är beredd att vid stadsplanering och exploatering av de inkorporerade områdena uppta samråd med de berörda grannkommunerna i syfte att få en lämplig samordning av stadens och grannkommunernas intressen i fråga om bostads- och industriområden samt parker och friluftsallmänningar. Det är stadskollegiets förhoppning att genom en sådan gemensam planering skall [illegible] ställer staden inför de största svårigheter beträffande möjligheterna att tillhandahålla mark för bostäder åt den växande befolkningen.

Donator gav 800.000, var själsoförmögen

Från Dagens Nyheters korrespondent.
ARVIKA, måndag.

Processen om den s. k. Skillingmarksdonationen på omkring 800.000 kr. inleddes på måndagen inför Nordmarks häradsrätt i Årjäng. Käranden, den 88-åriga mångmiljonärskan fröken Aurora Hanneborg i Oslo, företrädes av advokat Sten Leijonhufvud, Stockholm, och svarandesidan, Skillingmarks församling och pastor H. Malmgren, av advokat Gunnar Dellborg, Göteborg.

Upptakten till målet är att fröken Hanneborgs förmyndare stämt Skillingmarks församling och pastor Malmgren med yrkande att det av fröken Hanneborg utfärdade gåvobrevet skall återgå. Detta omfattar skog, fastigheter m. m. för ett värde av omkring 800.000 kr.

Den viktigaste punkten i kärandesidans anförande var protokollet om fröken Hanneborgs sinnesundersökning, av vilket klart framgick att fröken Hanneborg inte kunde göras juridiskt ansvarig för de utfästelser hon gjort. Bland annat hade hon vid undersökningen ej kunnat räkna upp veckodagarna, och ej heller visste hon vilket år och vilken dag hon var född. Advokat Leijonhufvud framhöll vidare att fröken Hanneborg som villkor för senare donation på 20.000 kr. satt att den stora donationen skulle återgå. Detta faktum, som pastor Malmgren underrättats om, har denne underlåtit att vidarebefordra till församlingens kännedom. Man har därför allmänt varit av den uppfattningen att fröken Hanneborg gjort två donationer till församlingen.

Svarandesidan bestred energiskt alla yrkanden. Målet uppsköts till den 3 maj, då ett 20-tal vittnen skall höras.

Efter första dagens rättegång har man en viss känsla av att församlingens och pastor Malmgrens ställning försämrats, och det lär vara krafter i gång inom församlingen för att processen skall nedläggas.

Papper av halm knappast lönande

— Att göra papper av vetehalm torde knappast vara lönande, snarast vore det väl ett rent kuriositetsintresse liksom våra försök att framställa massa av solrosstjälkar, förklarar chefen för cellulosalaboratoriet vid Mo och Domsjö ingenjör Torgny Öhgren, med anledning av en amerikansk uppgift att man lyckats framställa högklassig massa av vetehalm.

Den låga utvinningsprocenten — cirka 20 mot 45—50 procent för svenska granar och tallar — och de dyrbara framställningskostnaderna talar mot den amerikanska produktionsmetodens lönsamhet och framtid.

— För 4—5 år sedan experimenterade vi på Mo och Domsjö med solrosor, mest för att se hur långt man kunde komma, och vi fick faktiskt fram fullt acceptabel massa, som kanske mest lämpade sig för papper, men också dugde till konstsilkeframställning, säger ingenjör Öhgren.

Tanken att få fram cellulosamassa av växtfibrer är ju inte ny, så ingenjör Öhgren är inte förvånad över att amerikanerna kommit därhän, men han ställer sig mycket skeptisk till den praktiska nyttan. Halm har man heller inte försökt med på Mo och Domsjö.

Strejken uppsköts i bankkonflikten

Förhandlingarna mellan bankernas förhandlingsorganisation och svenska bankmannaförbundet inför den av regeringen förordnade förlikningskommissionen ajournerades på måndagen på hemställan av kommissionen till 17 mars. De av bankmannaförbundet varslade stridsåtgärderna har uppskjutits i avvaktan på utgången av den fortsatta medlingen.

Enligt vad Dagens Nyheter erfarit har denna paus i förhandlingarna på drygt tre veckor föreslagits av medlingskommissionen. Förhandlingarna har ännu ej kommit så långt att något medlingsförslag framlagts.

Medlingsförslag för skorstensfejarna. Advokat Berggren har som förlikningsman i avtalstvisten mellan Skorstensfejarmästarnas riksförbund och Skorstensfejeriarbetarförbundet lagt fram ett medlingsförslag, som parterna skall svara på den 28 februari. Förhandlingarna om nytt riksavtal hade avslutats utan att uppgörelse kommit till stånd.

Preliminärt avtal har träffats för personalen vid Kockums emaljverk i Ronneby. Uppgörelsen innebär bl. a. en generell höjning av lönerna med cirka 8 öre och omfattar 650 arbetare. (DN, Karlskrona).

Mjölkförhandlingarna fortsätter. Förhandlingarna om nytt avtal för personalen vid Mjölkcentralen och NEN:s mejerier återupptogs på måndagen inför medlingskommissionen, stiftssekreterare Gynnerstedt, rådman Lindquist och direktör Gullberg. De berör omkring 900 arbetare. Handelsarbetarförbundet hade varslat strejk till den 18 februari, men stridsåtgärderna har uppskjutits tills vidare. Förhandlingarna fortsätter på tisdagen.

Semesterresor

Program föreligger för följande sällskapsresor:

Köpenhamn — Påsk
4 dagar .... Kr. 149:—

Bryssel — Paris
13 dagar .... Kr. 635:—
15 dagar .... Kr. 695:—

London — Olympiaden
15 dagar .... Kr. 655:—

Nord-Italien
14 dagar .... Kr. 685:—

Italien med Rom
18 dagar .... Kr. 825:—

Paddans
Turistbureau
Basargatan 10. Tel. 17 45 45
Göteborg

© Tingstensamlingen — Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.